

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 28/02/2025 17:55
Sayı: E-120.07.03-1591197

2025 AİLE YILI

Sayı : E-85112434-610-6359410

Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

- İlgi : a) 26.08.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1481486 sayılı yazınız.
b) 16.10.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1513275 sayılı yazınız.
c) 23.10.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1518331 sayılı yazınız.
ç) 04.11.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1522939 sayılı yazınız.
d) 04.11.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1523789 sayılı yazınız.
e) 27.11.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1537295 sayılı yazınız.
f) 10.12.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1545072 sayılı yazınız.

7/15314 GK 12
7/15318 GK 12
7/17365 GK 26
7/17368 GK 26
7/18298 GK 29
7/18593 GK 36
7/18746 GK 36
7/19633 GK 53
7/19634 GK 53
7/20064 GK 62

İlgi yazılar ekinde yer alan soru önergelerine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevaplar Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Nuri ERSOY
Bakan

Ek: Liste ve Cevaplar (17 Sayfa)

**GAZİANTEP MİLLETVEKİLİ SAYIN ŞAHZADE DEMİR'İN 7/20064 ESAS
SAYILI SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

**Bakanlığımız İlgili Kurumu Olan Radyo ve Televizyon Üst Kurulundan
Alınan Yazıda;**

Düzenleyici ve denetleyici bir kurum olarak Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) 6112 sayılı Kanun'da yer alan "Yayın Hizmeti İlkeleri" başlığı altında düzenlenen 8'inci maddeyle, medya hizmet sağlayıcıların, yayın hizmetlerini yerine getirirken riayet etmesi gereken ilkeleri belirlemiştir. Toplumun inşasında ve kültürümüzde çok önemli yer tutan ailelerin korunması adına ilgili maddenin (f) bendi "Toplumun millî ve manevî değerlerine, genel ahlaka ve ailenin korunması ilkesine aykırı olamaz." hükmünü haizdir. İlgili maddenin 2'inci fıkrasında ise "Radyo ve televizyon yayın hizmetlerinde, çocuk ve gençlerin fiziksel, zihinsel veya ahlakî gelişimine zarar verebilecek türde içerik taşıyan programlar bunların izleyebileceği zaman dilimlerinde ve koruyucu sembol kullanılsa dahi yayınlanamaz." hükmü yer almaktadır. Yasal düzenlemeler çerçevesinde yapılan denetimler Üst Kurulun konuya ilişkin hassasiyetini göstermektedir.

Üst Kurul, yayınların ekrana gelmesini takip eden süreçte yaptığı denetimlerin yanı sıra sektörün önde gelen aktörleriyle bir araya gelerek önleyici nitelikte çalışmalar yapmaktadır. Bakanlığımız ve RTÜK iş birliğiyle 27 Ekim 2023 tarihinde gerçekleştirilen "Medya Buluşmaları"nda, medya temsilcileriyle istişarelerde bulunulmuş, çocuk ve gençlerin ruhsal ve fiziksel gelişimlerine olumsuz etki edebilecek yayınlara müsaade edilmeyeceği, toplumsal, kültürel ve manevi değerlerimizin özenle sunulması gerektiği, kadına yönelik şiddet başta olmak üzere şiddetin hiçbir haline müsaade edilmeyeceği vurgulanmıştır. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve RTÜK iş birliğiyle 29 Şubat 2024 tarihinde gerçekleştirilen "4. Medya Buluşması İstişare Toplantısı"nda yapımcılar ve senaristlerle bir araya gelinmiş ve yapımlarda dikkat edilmesi gereken hususlar belirtilmiştir.

RTÜK ev sahipliğinde 5 Mart 2024 tarihinde, Kadın ve Demokrasi Vakfı (KADEM) Ankara ve Uluslararası Medya Enformasyon Derneği (UMED) iş birliğinde düzenlenen "Televizyon Dizilerinde Kadın Paneli"nde kadının medyada temsilinin iyileştirilmesi ve dizi filmlerdeki şiddet sahnelerinin ortadan kaldırılması konuları dile getirilmiştir.

RTÜK Bakanlığımız ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 25 Nisan 2024 tarihinde ortak çalışmasıyla hayata geçirilen "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı Etik İlkeler Rehberi Tanıtım Toplantısı"nda kadına yönelik şiddet konusundaki hassasiyet bir kez daha vurgulanmıştır. "Medyada Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye İlişkin Etik İlkeler" Üst Kurulun internet sitesinde de bilahare

yayınlanmıştır. Toplantıda, kuşak programlarına yönelik alınan çok sayıda şikâyetle dikkat çekilerek programların içeriklerinin kadın eğitimi, çocuk bakımı veya kadın hakları olması yönünde oluşturulması yönünde tavsiyede bulunulduğu belirtilmiştir.

Medya sektörünün aktörleri ve yapımcılarla yapılan istişare toplantılarının hukuki ve bağlayıcı bir zemine geçirilmesi amacıyla 18 Ekim 2024 tarihinde Üst Kurul tarafından “Gündüz Kuşağı Programları Hakkında İlke Kararları” yayınlanmıştır. Söz konusu ilke kararları şu şekildedir:

- Özel hayatın gizliliğine saygılı olma ilkesi doğrultusunda kişilerin özel hayatına ilişkin bilgi, belge ve kayıtlar kesinlikle yayınlanmayacaktır. Katılımcılar kendilerinin ya da üçüncü kişilerin özel hayatlarına ilişkin konularda beyanda bulunmaya zorlanmayacaktır. Program sunucusu ve program konuğu uzmanlar ile stüdyo konuklarının yorum ve ifadeleriyle katılımcılara karşı psikolojik şiddet uygulamalarına müsaade edilmeyecektir.
- Kuşak programında kullanılan yorum ve ifadeler ile seçilecek program içeriği toplumun millî ve manevî değerlerine, genel ahlaka ve ailenin korunması ilkesine aykırı olmayacak, toplumsal yaşam alanı içerisinde sergilenemeyecek söz ve davranışlara izin verilmeyecektir.
- Editöryal sorumluluk kapsamında, yayının canlı ya da bant yayını olması fark etmeksizin, teknik imkânlar da kullanılarak Türkçenin düzeysiz, kaba ve argo kullanımına izin verilmeyecektir.
- Tüm medya kuruluşlarımızın her çalışanının kanunlardan da önce tamamen insani ve vicdani hassasiyetle yaklaşımları gereken ilk konu çocuklarımızdır. Kuşak programlarında çocuklar, gençler ve zihinsel engelli bireyler stüdyoya ya da canlı bağlantıya hiçbir surette konuk olarak alınmayacaktır. Konusu itibarıyla bu kitleye yönelik yayınlarda, istismarlara yol açabilecek konuşmalardan, suçlayıcı ve yargılayıcı ifadelerden kaçınılacaktır.
- Cinsel taciz, tecavüz gibi konuları meşrulaştırıcı, hafifletici ve kışkırtıcı yayın yapılmayacaktır.
- Kuşak programında kadına yönelik şiddeti teşvik eden veya kanıksatan, kadınları istismar eden içerikler ile editöryal sorumluluk gereği, program konuklarının veya katılımcılarının da bu anlama gelen yorum ve ifadelerine müsaade edilmeyecektir. Bu çerçevede, Üst Kurul tarafından açıklanan “Medyada Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye İlişkin Etik İlkeler”e aykırı yayın yapılmayacaktır.
- Kuşak programında şiddet unsuru taşıyan konuların işlenmemesine özen gösterilecektir. Şiddet unsurunun yer aldığı konular; şiddeti özendirici veya kanıksatıcı, saldırgan davranış ve tutumları öğretici, şiddete karşı duyarsızlaştırıcı ve şiddeti normalleştirici şekilde sunulmayacaktır.
- Soruşturmanın gizliliği kapsamında, soruşturma aşaması henüz tamamlanmamış olaylar kuşak programlarına konu edilmeyecektir.

- Lekelenmeme hakkı olarak da nitelendirilen kişilerin şeref ve itibarlarının korunmasını sağlamak adına kuşak programlarında aynı konuya tekraren yer verilmemesine özen gösterilecektir.

Yukarıda yer verilen İlke Kararları, özel hayatın gizliliğine özenle yaklaşılması gerektiğini, toplumun millî ve manevî değerlerine, genel ahlaka ve ailenin korunması ilkesine aykırı yayın yapılmayacağını, bilhassa çocukların, gençlerin ve zihinsel engelli bireylerin programlara konuk olarak katılamayacağını, şiddetin hiçbir türünün kabul edilmeyeceğini, şiddete karşı duyarsızlaştırıcı ve şiddeti normalleştirecek şekilde olayların sunulmayacağını ve masumiyet karinesine riayet edileceğini detaylı bir şekilde düzenlemektedir. Medya hizmet sağlayıcıların ve yapımcıların gerek 6112 sayılı Kanun'da yer alan "Yayın Hizmeti İlkeleri" gerek Gündüz Kuşağı Programları özelinde hazırlanan İlke Kararlarının çizdiği sınırlar çerçevesinde hareket etmesi beklenmektedir. Mevzuata aykırı yayınların yapılması halinde Üst Kurul uzmanları tarafından hazırlanan ihlal raporları temel alınarak Üst Kurul eliyle idari para cezası, yayın durdurma ve yayın lisansının iptali yaptırımları uygulanabilmektedir. Yaptırımlar, ihlalin ağırlığıyla orantılı olarak ve kademeli şekilde uygulanmaktadır.

Genel olarak televizyon yayınları, özelde ise gündüz kuşağı programları ile ilgili olarak Üst Kurula gelen şikâyetlerin takibi ve gereken işlemler Üst Kurul uzmanları tarafından yapılmaktadır. Bu bağlamda Kasım ayı içerisinde Gündüz Kuşağı Programlarının yayımlandığı medya hizmet sağlayıcı kuruluşlara 6112 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (f) bendine aykırılık nedeniyle yaptırım uygulanmıştır.